

AL·LEGACIONS AL PROJECTE DE DECRET DE GESTIÓ DE LA FERTILITZACIÓ DEL SÒL I DE LES DEJECCIONS RAMADERES, I D'APROVACIÓ DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ A LES ZONES VULNERABLES EN RELACIÓ AMB LA CONTAMINACIÓ PER NITRATS QUE PROCEDEIXEN DE FONTS AGRÀRIES

El Grup de Defensa del Ter, inscrit al registre d'Associacions de Barcelona amb número 11.688, formula les següents al·legacions. Sabedors que “ens les mengem amb patates” ja que el Departament encarregat de valorar-les és jutge i part, hem seguit un criteri lliure i original en el redactat.

PREÀMBUL

Prèviament a formular les al·legacions al projecte de decret esmentat, volem deixar constància del nostre desacord amb el model industrial i intensiu de producció d'aliments que s'està duent a terme actualment, exposant a continuació les greus conseqüències que comporta:

- Gran deteriorament del medi ambient degut a l'afany productivista: per mantenir aquest model intensiu es necessita sobreexplotar els recursos naturals (elevat consum d'aigua) i usar irracionalment les energies fòssils, s'erosiona el sòl degut al seu sobre ús desmesurat, es contaminen aqüífers degut a l'ús dels pesticides i l'excés de fertilització dels cultius, s'emeten molts gasos d'efecte hivernacle que contribueixen fortament al canvi climàtic i es destrueix la biodiversitat.

- A nivell social: provoca la destrucció de la petita i mitjana pagesia, impeding un desenvolupament rural just i sostenible que garanteix una correcta conservació del territori, la creació d'ocupació i un món rural viu. Aquest model també és el responsable de perpetuar la fam i la pobresa.

- A nivell de la salut: per un costat els productes produïts dins aquest model no poden garantir l'absència de residus (pesticides químics, fertilitzants artificials, antibiòtics, hormones...), que en cas de ser-hi s'acumulen fàcilment al nostre organisme. I per altra banda, aquest model d'agricultura i ramaderia industrial i intensiva dona productes destinats a elaborar aliments processats (actualment el 70% de la nostra dieta es basa en aquests aliments processats), que són els responsables de causar greus problemes de salut com obesitat i sobrepès, diabetis, malalties cardiovasculars i alguns tipus de càncer com el de colon i estómac. De fet, a l'Estat Espanyol cada any moren 90.000 persones degut a l'alimentació insana. L'impacte econòmic és molt important: el cost sanitari directe puja a 20.000 milions d'euros anuals, un 20% del pressupost de la sanitat pública espanyola.

Per tot això, podem afirmar que la producció agrària industrial no internalitza molts dels costos ambientals, socials i sanitaris que sí que internalitzen altres models de producció com la producció agroecològica, basada en una agricultura i ramaderia ecològica i de proximitat al servei de les persones, respectuosa amb el medi ambient i els cicles naturals del camp, que dignifica les comunitats rurals i és justa per la pagesia, i ofereix un aliment saludable, de proximitat i de temporada al consumidor.

CONSIDERACIONS GENERALS

1. És imprescindible diferenciar en el decret els conceptes de **industrial agrari** i **pagesia**. En aquest sentit, les petites i mitjanes explotacions de cycle tancat, que disposen de terres suficients per assegurar un equilibri entre produir a la pròpia finca un elevat percentatge de l'alimentació del bestiar i abocar-hi les dejeccions de forma sostenible sense contaminar, que comercialitzen un

producte de proximitat i de qualitat, són definides com a pagesia, i haurien de gaudir de les mateixes condicions que les explotacions ecològiques. En canvi, l'industrial agrari es defineix per les seves insaciabls aspiracions de millorar el benefici econòmic, el seu afany productivista, important bona part de l'alimentació del bestiar de tercers països (amb greus conseqüències a nivell ambiental i social en aquests països), enfocant la seva producció a l'exportació de carn barata i de poca qualitat, i sense tenir en compte el dany al medi ambient i a les persones que està causant.

2. Canvi en la nomenclatura, s'han d'acabar els eufemismes: les zones que actualment es defineixen com a vulnerables s'han de passar a dir zones vulnerades perquè els seus aqüífers ja han estat contaminats i vulnerats. I la resta de Catalunya (les zones no vulnerables) s'han de passar a dir zones vulnerables, ja que són susceptibles a ser vulnerades.

3. Canvi en les definicions: El purí de porc (i la fracció líquida de la separació sòlid-líquid del purí) s'ha de definir com a fertilitzant tipus 5, degut a la seva baixa capacitat de fertilització i a la seva elevada capacitat de contaminació dels aqüífers, ja que al tenir un elevat percentatge d'aigua, no es queda al sòl sinó que s'escola molt fàcilment. El fertilitzant tipus 5 només s'ha de poder tirar en cobertura, no es poden aplicar al sòl quan no hi ha cultiu al terreny.

4. Els termes Nitrogen de Referència i Índex de càrrega ramadera també s'han de calcular i utilitzar en les zones no vulnerables (és a dir, en les zones vulnerables de la nova nomenclatura), per millorar el control i prevenir que aquestes passin a la categoria de zones vulnerables (o zones vulnerades de la nova nomenclatura).

5. S'ha de prohibir la utilització de la reducció d'excreció del nitrogen del bestiar mitjançant la millora de l'alimentació o dels sistemes de maneig, ja que és una mesura impossible de controlar i verificar, i molt fàcilment manipulable.

6. Exigim que el sector industrial agroramader estigui obligat a pagar el cànon de l'aigua. És totalment injust que el responsable de la contaminació del 41% de les masses d'aigua catalanes estigui exempt de pagar el cànon de l'aigua. Qui contamina és qui ha de pagar.

7. Cal establir l'obligació per part del titular de l'explotació a realitzar un anàlisi del sòl de les diferents parcel·les de cultiu un cop l'any (tant pel que fa al nitrogen, com al fòsfor i potassi), exigir un registre dels resultats i una fertilització en funció d'aquests (en cap cas es podran sobrepassar el quilograms de nitrogen marcats pel decret). A més, l'òrgan competent farà controls periòdics per garantir que els resultats són fiables (en el cas de les zones vulnerades mínim un 50% de les parcel·les anualment).

8. Exigir la utilització del GPS en el transport de les dejeccions en tots els casos i situacions sense excepcions.

9. Cal establir l'obligació de mesurar la concentració de nitrogen de les dejeccions ramaderes en tots els casos i situacions. I en el cas que sigui superior a l'esperada reduir la quantitat que s'aplica als camps seguin el criteri de proporcionalitat, d'aquesta manera es proporcionarà els nutrients necessaris per als cultius.

10. Atès que el nou decret es basa en interrelacionar les dejeccions ramaderes amb la fertilització dels camps, establir un sistema informàtic eficaç que permeti l'encreuament de dades entre els llibres de dejeccions ramaderes i els viatges del transport de dejeccions ramaderes controlats per GPS. I en el cas que no coincideixin es generi una alarma automàticament a les autoritats de control competents.

11. Moratòria. Exigim que es prohibeixin les ampliacions o noves instal·lacions a les zones vulnerables (o zones vulnerades en la nova nomenclatura). I a les zones no vulnerables (o vulnerables en la nova nomenclatura) també, excepte en els casos que marquen les excepcions dels articles 52 i 53 del decret.

12. Obligació de revisar les zones vulnerades i vulnerables cada any i no cada 4 anys com marca el decret, ja que en 4 anys pot haver empitjorat molt la contaminació dels aqüífers si les actuacions marcades no han estat les adequades o no s'han seguit correctament.

13. Exigim l'entrada d'entitats ecologistes i d'entitats defensores dels drets dels consumidors a la Taula sectorial de fertilització agrària, per tal de que hi sigui representada una part important de la societat.

AL·LEGACIONS, PRÒPIAMENT DITES

Article 3

Modificar la definicions dels apartats X i Y per considerar com a zones vulnerades les definides en l'apartat Y i com a zones vulnerables la resta del territori de Catalunya.

La situació actual és molt preocupant i és necessari que quedi reflectida clarament en el Decret per tal de constatar la gravetat de la realitat. Gravat que queda contrastada en l'avaluació ACA de març del 2016 quan assegura que gairebé la meitat de les masses subterrànies d'aigua de Catalunya ja estan contaminades., *"la presència de compostos nitrogenats (especialment nitrats) és el problema de contaminació difusa del mal estat de les seves masses d'aigua. El 50% de les masses d'aigua subterrànies s'han declarat en mal estat químic, i d'aquestes, el 83% s'han diagnosticat amb excés de nitrats (concentracions per sobre de 50 mg/L). Així, doncs, l'excés de nitrats provoca el mal estat en un 41% de les masses d'aigua subterrànies a Catalunya"*.

La brutalitat de la quantitat de masses contaminades ens ha d'alertar de la necessitat de conservar les restants, i prendre les mesures necessàries per no seguir contaminant l'aigua.

Per mantenir un sector altament dinàmic, tal com es refereix el preàmbul del Decret, s'ha perjudicat molts habitants de Catalunya. No es pot obviar que, *"s'han detectat 139 municipis (un 14% dels municipis de Catalunya) en els quals s'han detectat concentracions elevades de nitrats a la xarxa d'abastament d'aigua potable, que han obligat a clausurar alguns pous, invertir en nous sondejos i pous, connectar a altres xarxes d'abastament i/o tractar les aigües per disposar d'aigua potable amb concentracions inferiors als 50 mg/L de nitrats (Segons les anàlisis realitzades per l'Agència de Salut Pública de Catalunya, Departament de Salut, dades fins a 2014, i les dades obtingudes de les xarxes de control de l'ACA)".* I tampoc no es pot obviar *"que el 70% del territori depèn, en major o menor grau, de les aigües subterrànies per al seu abastament (35% en termes de volum). El problema és especialment greu en aquells municipis, principalment de l'interior, que no disposen d'una altra font d'abastament alternativa als recursos subterranis propis."* I no es pot obviar les molèsties que pot comportar a la població d'aquests municipis. Gent gran, gent amb limitacions de mobilitat...Actualment (dades 2015), el Departament de Salut té identificades *"65 zones amb excés de nitrats a les xarxes d'abastament, i que afecten un total de 23.100 habitants. Zones en què cal trobar una solució (majoritàriament inversions a càrrec de les administracions locals amb ajudes de l'ACA o d'altres organismes supramunicipals)".*

En definitiva, no es pot seguir alimentant un sector que perjudica un gran nombre de ciutadans, i posa en perill les generacions vinents.

Per tant, s'han d'aplicar les mesures necessàries per canviar la tendència, i no incrementar els municipis vulnerats. No és ni real, ni acceptable, que en el decret s'afirmi que *"atès que els darrers anys no hi ha hagut canvis significatius de les aigües subterrànies respecte al nivell de nitrats"* quan, segons la mateixa avaluació ACA-16, s'han realitzat 4 revisions de les zones vulnerables, i s'ha afirmat: *"Durant aquestes revisions, s'ha anat ampliant progressivament el nombre de municipis que s'han inclòs en zones vulnerables, la qual cosa evidencia la progressivitat del problema en els darrers anys. Gairebé el 34% de la superfície i el 45% dels municipis han estat declarats vulnerables per excés de nitrats d'origen agrari en les seves aigües"*.

En el decret de 283/1998 de la primera declaració de zones vulnerables es van detectar 204 municipis que representaven un 11,7% dels municipis catalans, i una superfície afectada de 3.753km², que representa un 21,5% de la superfície de Catalunya. En l'acord de Govern 13/2015 ja es van detectar 422 municipis, un 33,8% i 10.850km² afectats, un 44,5%. És a dir, s'ha més que duplicat els municipis vulnerats, i gairebé s'ha triplicat la superfície afectada. Un autèntic desastre.

Per tant, i veient la progressivitat i gravetat de la problemàtica, més encara si considerem les conseqüències d'altres efectes contaminats de l'activitat ramadera com l'estat dels sòls, la qualitat de l'aire i el consum de recursos hídrics, sembla del tot raonable per tal de protegir el que queda, l'advertiment que ja va fer els CADS (Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible) en l'informe 37/2008 sobre el decret 136/2009 d'aprovació del programa d'actuació aplicable a les zones vulnerables en relació amb la contaminació de nitrats que procedeixen de fonts agràries i de gestió de les dejeccions ramaderes: *"el CADS vol assenyalar que atesa la fragilitat de les aigües subterrànies caldria valorar la possibilitat d'aplicar la consideració de zona vulnerable a tota la superfície del país, tal com han fet alguns països europeus (Alemanya, Àustria, Dinamarca, Finlàndia, Irlanda, Luxemburg, i Països Baixos). D'aquesta manera, el pla d'actuació i totes les mesures contingudes al decret serien aplicables a tot Catalunya"*.

La declaració de tot Catalunya com a zona vulnerable, seria aplicar el sentit comú com ja han fet altres països.

Article 4

Modificar les variables utilitzades pel càlcul del ICR en l'article 4, per tal que el resultat sigui més fiable i més representatiu de la realitat.

Definit el ICR com un quocient, és obvi, que si es calculen a la baixa el Nitrogen total de les dejeccions produïdes d'un municipi (Numerador del quocient), i/o si es calculen a l'alça el Nitrogen de les dejeccions ramaderes admissibles en les terres fertilitzables del mateix municipi (Denominador del quocient), el resultat queda desvirtuat a la baixa, cosa que tindria conseqüències gravíssimes, doncs perpetuaria, no sols l'abocament excedentari i per tant contaminant de Nitrogen, sinó que encara justificaria incomprensiblement un augment de caps de bestiar.

Això suposaria que el ICR no compliria la seva funció de ser un indicador fiable per expressar el balanç de Nitrogen produït i Nitrogen assimilable, afectant a la correcta gestió de les dejeccions ramaderes. Tal com s'explicita en l'informe preceptiu de sostenibilitat ambiental del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació a la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries, que acompanya aquest decret, la gestió ineficient de les dejeccions té efectes negatius en la contaminació i en la salut: "Ambientalment s'ha de tenir en compte que l'ús de dejeccions ramaderes comporta diverses formes d'emissions de N al medi ambient incloent-hi les emissions de nitrat (NO₃) i la volatilització d'amoníac (NH₃) i d'òxid nítrós (N₂O). Una gestió ineficient de les dejeccions ramaderes, per tant, pot tenir efectes en la contaminació de l'aigua subterrània, l'eutrofització de les aigües superficials, l'acidificació del sòl i les contribucions a l'escalfament global (Olesen et al., 2004). Segons l'informe del CADS per a la millora dels purins porcins a Catalunya, els principals efectes ambientals negatius d'una mala gestió de purins són:

- Contaminació de les aigües freàtiques per lixiviació de nitrats.
- Desequilibris nutricionals en els cultius.
- Acumulació d'elements com el coure i el zinc.
- Dispersió de males herbes.
- Contaminació de les aigües per aplicació directa i escolament superficial.
- Emissió de males olors, metà i òxid nítrós, i volatilització d'amoníac.
- Acidificació del sòl per la nitrificació de l'amoní.
- Salinització dels sòls.

- Destrucció de biòtops per als quals el N és limitant.
- Augment de les al·lèrgies...”

Per tant pel càlcul del ICR s'han d'incorporar les següents consideracions per ser fiable i ajustar-lo a la realitat:

a/. Substituir l'indicador de càlcul de N admissible d'acord amb les dades de superfície del SIGPAC, per les dades de superfície les parcel·les on realment s'aboquen els purins que consten en l'aplicació GDN.

Actualment les dejeccions ramaderes no s'apliquen en la totalitat de la superfície de les terres que consten a la SIGPAC. Aquesta situació no es correspon amb la realitat. I és impossible que en un període curt de temps els agricultors acceptin fertilitzar amb purins les seves explotacions per la qualitat i efectes contaminants d'aquests.

Per tant, s'han de fer servir les dades reals de les parcel·les que realment consten com a base agrícola en l'aplicació GDN, que serveix per validar els plans de dejeccions ramaderes i evitar la duplicitat de les terres declarades com receptores de purins.

Utilitzar la superfície de les parcel·les que consten a la SIGPAC i que no són receptores de purins pel càlcul de N admissible significa alterar artificialment a la baixa el resultat de l'ICR fent la proporció més petita, per poder seguir justificant l'excedent de Nitrogen. A més des-incentivaria que els ramaders busquessin noves terres a zones no vulnerables doncs podria passar que el seu municipi tingués un ICR més baix del que el pertocaria.

b/. Pel càlcul de N generat, prendre el valor més alt entre el càlcul de N produït per les dejeccions ramaderes segons la capacitat de bestiar del municipi o el càlcul de N mitjà produït per les dejeccions segons la capacitat de bestiar de ZV del municipi.

Estructurat el càlcul del ICR com un quocient, és important prendre algunes precaucions per tal de no distorsionar el resultat. Pot passar que un municipi tingui una capacitat de bestiar petita i una gran base agrícola i per tant una gran pressió de dejeccions, i en canvi el resultat seria un ICR baix. Amb la suma de municipis veïns tal com preveu el decret, podria passar també, que municipis amb una molt alta capacitat de bestiar i per tant amb un ICR molt alt, en sumar municipis adjacents amb ICR més baixos quedarien deslliurats de les restriccions i limitacions previstes en el decret.

Per evitar els perjudicis que pot causar l'efecte distorsionador de determinats municipis que per les seves característiques estiguin més allunyats de la mitjana de la zona, s'ha d'establir un condicionant preventiu que mitigui aquest efecte.

Per tant, pel càlcul de N generat (Numerador del quocient), s'ha de prendre el valor més alt entre el N produït del municipi o el N mitjà produït de les zones vulnerables.

c/. Eliminar la reducció de N produït, per dietes alimentàries.

En l'annex 1, s'estableixen reduccions del 5%, del 12% i fins a percentatges superiors segons càlcul individualitzat. És a dir que prenen una mitja del 12%, estariem deixant fora del càlcul de N produït (numerador del quocient) aproximadament unes 12.000 tones de Nitrogen, la major part d'elles en les zones de més densitat ramadera. Amb l'únic requisit que el titular ho faci constar en el seu pla de dejeccions. Però no s'estableix cap mena de control específic per verificar si realment i ha una reducció real del Nitrogen declarat. Però tampoc massa controls ordinaris. Els controls ordinaris que estableix el pla de control de la gestió de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats segons el punt 3 de l'article 50, només són del 3% de les explotacions agrícoles i ramaderes. És a dir un control cada 33 anys.

La realitat és tossuda. I aclaridora. En l'informe de sostenibilitat ambiental preliminar del pla

estratègic de la fertilització agrària i gestió de les dejeccions ramaderes a Catalunya (2013-2016), en l'apartat 3.4.3, s'afirma que 54.000 tones de Nitrogen, provenen del purí porcí (no aporta dades de l'aviram o altres espècies). Doncs bé, en l'informe preceptiu de sostenibilitat ambiental del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació a la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries, que acompanya aquest decret, en l'apartat 3.4.4, afirma que ja són 66.325 tones que provenen del purí porcí.

És a dir cap de les millores en el tractament de les dejeccions ramaderes proposades en el programa d'actuació actual i anteriors, han servit per reduir el Nitrogen generat. Ni tan sols serveixen per justificar la irresponsable política seguida pel DAAM, Departament de territori i sostenibilitat, ACA, i altres actors, per aprovar noves explotacions ramaderes o ampliacions de les mateixes ignorant els greus efectes contaminants que es descriuen en aquest informe de sostenibilitat ambiental i molt d'altres informes, provocant un autèntic desastre ambiental.

Sense perjudici que puguin existir en el mercat pinsos amb formulacions que redueixen el Nitrogen de les dejeccions, és obvi que en el mercat existeixen un munt de compostos proteïnics i vitamínics per engreixar el bestiar. Només cal fer una senzilla consulta a Google per comprovar-ne la quantitat, preus, i característiques. La falta de control eficaç per verificar la suposada reducció de Nitrogen, la dificultat intrínseca de portar-lo a terme, la facilitat de comprar compostos alimentaris alternatius arreu del món, i l'interès que té el ramader per engreixar el bestiar, fa que el promotor del decret hagi d'apel·lar al principi de prudència, i no donar per bona una reducció de Nitrogen, que no pot comprovar, que la realitat no corrobora, i que els efectes de deixar de comptabilitzar una gran quantitat de Nitrogen generat en el càlcul d'un ICR que quedarà desvirtuat, agreujarà els efectes contaminants que provoca l'excedent de Nitrogen de les dejeccions ramaderes.

d/. Tot el càlcul del ICR, la seva metodologia, les variables emprades, superfícies computades, identificació de les parcel·les, tipus de cultius, i qualsevol dada que s'utilitzi ha de regir-se per la LLEI 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, del Parlament de Catalunya, i de DIRECTIVA 2003/4/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener de 2003, relativa a l'accés del públic a la informació mediambiental i per la qual es deroga la Directiva 90/313 / CEE del Consell.

El DAAM com a subjecte obligat per la llei, ha de facilitar a tots els ciutadans, la consulta de la informació, actualitzada, també amb l'ús de mitjans informàtics en formats fàcilment comprensibles, de qualsevol dada, resultats, modificacions que afecti el càlcul del ICR.

e/. La superfície dels sòls que superin les concentracions màximes de nutrients que s'especifiquen en l'annex 8, han de ser restades de la base agrícola real declarada que serveix per aplicar les dejeccions (denominador del quocient), per calcular el ICR, i també aquelles parcel·les que el decret en limiti el seu ús (pendents, distàncies, inundables, etc.)

Es evident que els sòls contaminats, i els que no compleixin els requisits establerts en el decret, no poden ser comptabilitzats com superfície admissible de Nitrogen.

Article 5

Fer constar en els punts 5.2 i 5.3 que els càlculs de Nitrogen aportat en els tractaments de les dejeccions realitzats en la mateixa explotació i de la metodologia basada en el balanç de Nitrogen dels punts 5.2 i 5.3, i els percentatges de reducció de Nitrogen pels diferents tipus d'alimentació que contempla la taula final de l'annex 1 en cap cas s'han de considerar com una excepció dels estàndards del annex 1 que puguin justificar un increment de bestiar o una reducció de la superfície de la base agrícola declarada.

L'aplicació de les millors tècniques disponibles per part dels titulars de les explotacions ramaderes ha de ser el principal criteri que han de seguir per complir amb les seves obligacions de prevenir i evitar danys ambientals i evitar d'aquesta manera els costos que els suposaria la reparació

d'aquests danys. El DAAM, per la seva banda, també ha de legislar per tal d'implementar l'obligatorietat de què s'apliquin les millors tècniques disponibles, per complir amb les seves obligacions de vetllar per la protecció del medi ambient per mitjà de polítiques públiques basades en el desenvolupament sostenible i la solidaritat intergeneracional. Les polítiques ambientals s'han de dirigir especialment a reduir les diferents formes de contaminació, com determina l'Estatut d'Autonomia. Sí, l'objectiu és reduir la contaminació, i per reduir-la és imprescindible reduir la generació de Nitrogen. I no, l'objectiu no és incrementar el nombre de porcs o de gallines que generin més Nitrogen, i anul·lin els avenços que puguin venir per l'aplicació de les millors tècniques disponibles. El DAAM s'ha de treure el barret de ramader i ha de deixar de fer trampes promovent un Decret amb un munt d'excepcions que no fan més que sobredimensionar el sector.

Un exemple, entre d'altres són les normatives aprovades pel DAAM en relació a les millores en l'alimentació del bestiar, com així ho reconeix la Memòria General del Projecte. Textualment diu "Des de la publicació del Decret 136/2009, ha anat apareixent normativa per establir l'aplicació de la reducció del nitrogen excretat pel bestiar porcí mitjançant la millora de l'alimentació. Aquesta normativa, constituïda per les diferents Ordres AAR/506/2010, AAM/3112/2014 i AAM/66/215, pretenia reflectir als plans de gestió de dejeccions ramaderes els avenços assolits en la nutrició del bestiar porcí i la millora de les tecnologies de producció de pinsos. D'aquesta manera, la quantitat de nitrogen excretat que figurava als plans de gestió s'apropava a la realitat i deixava de ser un valor estàndard que penalitzava les explotacions més tecnificades. Es buscava així facilitar la gestió de les dejeccions i millorar la qualitat del medi. No obstant això, a la pràctica s'ha observat que la reducció en l'excreció de nitrogen gràcies a les millores en l'alimentació, en lloc de suposar un alleujament de la càrrega de nitrogen en les zones de més densitat ramadera, ha servit massa sovint per ampliar la capacitat de les explotacions, les quals han augmentat el bestiar fins a continuar generant la mateixa quantitat de nitrogen que tenien abans d'aplicar la reducció per millores en l'alimentació".

Per tant el DAAM ha de complir amb la seva obligació de normativitzar la implementació de les millors pràctiques disponibles que redueixin el Nitrogen generat per les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats per tal de reduir efectivament la contaminació produïda per l'excés de Nitrogen. En aquest sentit, els tractaments de les dejeccions que es realitzin en la mateixa explotació, i la metodologia basada en el balanç de Nitrogen i les millores alimentàries, si comporten una reducció, el DAAM ha de legislar per tal d'implementar obligatòriament aquestes pràctiques, a totes les explotacions, en els terminis raonables atenent a la gravetat de la situació ambiental del territori.

Però mai l'aplicació de les millors pràctiques disponibles han de servir per sobredimensionar encara més, com fins ara, sectors com el porcí i l'aviram, com posa en relleu la ponència del Gener del 2016 de la Delegació General d'Ordenació del Territori i Urbanisme que posa en dubte la sostenibilitat econòmica del model, la sostenibilitat ambiental, la prevenció de la sanitat animal, a més d'un problema paisatgístic per l'acumulació d'impactes.

El punt 5.2 i 5.3, així com les reduccions plantejades en l'annex 1 per millores alimentàries, van en la línia de poder justificar noves ampliacions, o bé que les explotacions puguin declarar menys terres per aplicar purins, tot just el contrari del que suposadament pretén el decret. Amb la gravetat de què no s'estableix cap mena de control, ni cap metodologia per avaluar i verificar la possible reducció. Fins i tot en l'annex 1, el DAAM dimiteix de la seva obligació de supervisar el que legisla quan diu: "Per al cas del porcí, l'administració agrària acceptarà la utilització dels valors dels nivells 1 i 2 en les condicions que s'especifiquen tot seguit sense sol·licitar argumentacions nutricionals addicionals".

Articles 6 i 7

a/. Incloure com a responsables els administradors, gerents i apoderats, i si en disposen, de tots els membres del consell d'administració de les persones jurídiques que siguin persones gestores de les entitats que es descriuen en l'article 6 i amb les obligacions i responsabilitats que es refereix l'article 7, a més, de ser subjectes obligats per les disposicions de la Llei de responsabilitat ambiental 26/2007 de 23 d'octubre i modificacions posteriors, sense perjudici de la responsabilitat penal i de la responsabilitat civil pels danys

que puguin ocasionar per la mala gestió de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzant nitrogenats.

L'any 2004 es va aprovar la Directiva 2004/35/CE del Parlament europeu i del Consell (de 21 d'abril de 2004), sobre responsabilitat ambiental en relació amb la prevenció i la reparació de danys ambientals. L'Estat espanyol va transposar la Directiva mitjançant la Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat ambiental. Aquesta Llei pretén, bàsicament, fomentar la prevenció mitjançant l'adopció de pràctiques i mesures preventives pel que fa als professionals i responsables de les activitats econòmiques i professionals, siguin públiques o privades (anomenats operadors). També pretén garantir que el medi natural que hagi patit un dany sigui restaurat i retornat a l'estat bàsic (estat del medi abans del dany), i aquesta responsabilitat l'assumeix l'operador causant del dany (responsabilitat d'actuació i responsabilitat econòmica il·limitada). Confirma el principi de qui contamina, paga. Queda clar amb l'objecte de la Llei, definit en l'article 1: "*Esta ley regula la responsabilidad de los operadores de prevenir, evitar y reparar los daños medioambientales, de conformidad con el artículo 45 de la Constitución y con los principios de prevención y de que «quien contamina paga».*"

b/. El Departament de Territori i Sostenibilitat i el Departament de Salut, han d'establir els mecanismes de control necessaris per a verificar que les mesures contemplades en el Decret, promogut pel DAAM, són aplicades correctament pels operadors i són eficients per prevenir i evitar danys al medi ambient i a la salut. Per complir amb el principi de qui contamina paga el departament d'Economia ha d'establir els cànons, taxes, arbitris, sancions, o altres figures impositives que consideri convenientes a càrrec dels operadors, per tal de rescabalar totes les partides que es destinin a restaurar els danys al medi ambient i a la salut que hagin provocat.

La Llei 26/2007 de 23 d'octubre és molt clara quan en el seu article 22 en referència als incompliments de prevenció, d'evitació o de reparació dels danys al medi ambient, en el seu punt 1 diu: "*La autoridad competente velará para que el operador adopte las medidas de prevención, de evitación o de reparación de los daños medioambientales así como para que observe las demás obligaciones establecidas en esta ley, en los términos en ella previstos.*"

L'article 46 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix que els poders públics han de vetllar per la protecció del medi ambient per mitjà de polítiques públiques basades en el desenvolupament sostenible i la solidaritat intergeneracional. Afegeix que les polítiques ambientals s'han de dirigir especialment a reduir les diferents formes de contaminació, fixar estàndards i nivells mínims de protecció, articular mesures correctives de l'impacte ambiental, utilitzar racionalment els recursos naturals, prevenir i controlar l'erosió i les activitats que alteren el règim atmosfèric i climàtic, i respectar els principis de preservació del medi.

D'acord amb aquests preceptes, l'article 144.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix que corresponen a la Generalitat la competència compartida en matèria de medi ambient i la competència per a dictar normes addicionals de protecció. S'hi afegeix que aquesta competència inclou, entre d'altres, la prevenció, la restauració i la reparació de danys al medi ambient, la regulació de l'ambient atmosfèric i de les diverses formes de contaminació i l'establiment d'altres instruments de control de la contaminació.

Amb els redactats dels paràgrafs anteriors ha de quedar clara que la prioritat dels responsables dels departaments afectats, ha de ser la protecció del medi ambient i dels recursos naturals. No fer-ho seria incórrer en figures delictives. És imprescindible, per tant, que s'implementin protocols de seguiment per part dels departaments de Territori i Sostenibilitat i el departament de Salut i d'Economia, per assegurar que el DAAM aconsegueix fer aplicar correctament les disposicions i les mesures reforçades que contempla el decret, i que es fa efectiu el principi de qui contamina paga.

La intervenció dels departaments esmentats ja va ser proposada pel Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible en el seu informe 3/2008 quan afirma: "Des del CADS volem remarcar que ens trobem davant d'una temàtica de prou importància i complexitat que hauria de ser tractada, tant tècnicament com a nivell de polítiques, sota una perspectiva transversal i de forma conjunta entre els departaments que hi tenen competències (Agricultura, Alimentació i Acció Rural; Medi Ambient i Habitatge; i Salut)". Vist el resultat desastrós del decret 136/2009 i la total

falta de controls que fins i tot la mateixa administració ha constatat, ara sembla més raonable la proposta del CADS.

És de sentit comú i pràctica habitual, tant a l'administració pública com en l'àmbit privat, que les inspeccions, auditories i altres protocols de seguiment no estiguin tutelats pel mateix departament promotor del projecte. I més si és el cas del DAAM que sempre ha estat en bona sintonia amb el sector ramader. Només cal veure l'amable tractament que li dispensa en el preàmbul del decret: "El sector ramader és un sector altament dinàmic, que necessita adaptar-se a les necessitats del mercat" i en canvi s'oblida que és un sector altament contaminant, sobredimensionat, responsable de contaminar les masses subterrànies d'aigua per nitrats, de contaminar els sòls per excés de fòsfor, de contaminar l'aire per les emissions de partícules de gasos responsables de l'efecte hivernacle que provoquen el canvi climàtic, i responsable d'un consum insostenible d'un recurs natural vital com l'aigua. Un sector que fins ara s'ha beneficiat d'una legislació favorable i una manca de control contrastada per créixer i que vol seguir creixent aprofitant les oportunitats de negoci derivades de l'exportació, en benefici d'uns pocs, i socialitzant entre tots les despeses de la reparació del medi ambient. També resulta paradoxal que el Departament de Territori i Sostenibilitat que te engegats diversos plans mediambientals que publica en la seva web, no tingui res a dir per complir amb les obligacions derivades de l'article 46 de l'Estatut d'Autonomia de protegir el medi ambient i els recursos naturals agredits pel sobre dimensionament del sector, tal com ho constata en la ponència de sòl no urbanitzable de gener del 2016.

Article 8

a/. Modificar l'apartat c, del punt 8.2 per fer constar que tots els centres de dejeccions ramaderes estaran obligats a disposar d'assessorament en fertilització i que estaran obligats a fer i presentar les corresponents anàlisis de sòls de la totalitat de les parcel·les de la base agrícola que gestionin.

L'exempció que preveu l'apartat c, del punt 8.2, confirma la política de la taca d'oli que el DAAM, i altres actors implicats com el Departament de Territori i Sostenibilitat, el de Salut, o l'ACA han portat a terme durant molts anys. Es tracta d'establir uns requisits més restrictius per la instal·lació o ampliació d'explotacions més dimensionades i permetre les mateixes dimensions distribuïdes en diverses explotacions. Es posen condicionants per posar una granja de 10.000 porcs, que desapareixen si se'n posen 5 granges de 2.000. Resultat: el Nitrogen generat és el mateix.

Un exemple escandalós d'aquesta política de taca d'oli, és l'actuació de l'ACA. El març del 2016 emet un informe tècnic demolidor sobre l'Avaluació de la problemàtica originada per l'excés de nitrats d'origen agrari en les masses d'aigua subterrània a Catalunya. Amb aquest informe a la mà cap tècnic, ni cap professional, ni la ponència ambiental, pot emetre un informe favorable per la instal·lació o ampliació de granges sense prevaricar. Per això la mateixa ACA en la seva circular del 8 de juny del 2016, amb coherència amb avaluació ACA-16, afirma que "*atesa aquesta situació, es considera que una de les mesures urgents a implantar ha de ser evitar l'increment de nitrogen d'origen ramader que s'apliqui com adob agrícola en aquells àmbits on la concentració de nitrats en les aigües subterrànies no pot acceptar la incorporació de noves càrregues*". I com a conseqüència, pren com a mesura preventiva informar "*a la ponència ambiental de la situació actual i que a partir d'aquesta data informarà desfavorablement aquells nous expedients d'activitats ramaderes incloses a l'annex 1 de la llei 20/2009 que suposin un increment en la càrrega de nitrogen aplicada*". Això sí, amb un matis, només les de l'annex I. Però la majoria dels nous expedients són d'explotacions que no estan classificades en aquest annex. És a dir, l'ACA pot informar desfavorablement la instal·lació d'una granja de 10.000 porcs, però pot informar favorablement 5 granges de 2000 porcs, com si aquests no incrementessin la càrrega de nitrogen aplicat.

Aquesta política de taca d'oli, que ens ha empastifat tot el territori, es detecta en aquest article quan deslliure els centres de dejeccions que disposin d'una base agrícola inferior a 200 ha, d'una de les novetats estrella del decret, l'assessorament en fertilització.

200 ha suposen que es poden aplicar, en el cas que tots els cultius permetin la dosi màxima de 170 Kg/ha, la quantitat de 34.000 kg de Nitrogen. I clar, ja no caldrà demanar llicència per una

macro granja que generi 34.000 kg de Nitrogen, sinó diverses granges més petites, que a més no cal ni que tinguin emmagatzematge propi segons el punt 8.1. Aquestes granges disposaran de 200 ha per aplicar purins. Segurament la dificultat més gran que tenen avui els ramaders es trobar terres aptes per aplicar les dejeccions. I a més sense control.

Un dels pocs controls eficaços per controlar els excedents de nitrogen, és les anàlisis de sòl periòdic per comprovar l'aptitud de les terres que serviran de base agrícola, donada la relació de la contaminació dels sòls i la contaminació de les masses d'aigua subterrànies i superficials. Per tant els centres de dejecció han d'estar obligats a presentar cada any les anàlisis de sòls de totes les parcel·les de la base agrícola que gestionin.

b/. Incloure que els titulars dels centres de dejeccions ramaderes estaran obligats a presentar les garanties financeres obligatòries per a les activitats de l'annex III de la Llei 26/2007, de 23 d'octubre , de responsabilitat mediambiental, en la data que finalment s'estableixi.

Com encara no s'ha establert la data que serà obligatòria la presentació de les garanties financeres que preveu la llei, i per evitar possibles especulacions per aquest motiu, ha de quedar clar que els centres de dejeccions ramaderes, realitzen la mateixa activitat que les explotacions ramaderes, per bé que en dos centres diferents, i per tant, són subjectes obligats en figurar en l'annex III de l'esmentada llei.

Article 10

a/. Incloure un pla per adequar totes les instal·lacions actuals d'emmagatzematge per complir els requisits que especifica el punt 4 de l'annex 2 per les noves basses d'emmagatzematge de producte líquids o semilíquids, en un termini raonable tenint en compte la gravetat de la problemàtica originada per l'excés de nitrats d'origen agrari en les masses d'aigua subterrània a Catalunya.

És obvi que els mateixos arguments que porten al promotor del decret a considerar important incloure en el punt 4 de l'annex 2, nous requisits a complir per les noves basses d'emmagatzematge del purins, també han de ser importants per totes les basses construïdes.

Si els nous requisits només afecten les noves basses, els efectes per resoldre la problemàtica de les fuites, llargament denunciada, seran molt minsos.

Només cal llegir el que diu la Memòria d'avaluació d'impacte de mesures proposades: "Aproximadament, cada any es construeixen 50 basses de purins a Catalunya, sigui per ampliacions o per granges noves, mentre que es considera que amb aquesta nova norma s'instal·laran al voltant de 15 basses noves per a productes procedents de sistemes de tractament cada any.

És a dir, l'eficàcia de la mesura queda limitada a 15 granges. I no queden afectades la resta de 32.755 explotacions amb 98.974.872 caps que figuren en la taula 21 de l'ISA. L'adequació de les instal·lacions a les noves normes és un fet normal en tots els sectors econòmics, fins i tot en l'àmbit particular. Per posar un exemple senzill i verídic, una persona amb una pensió de viudetat va haver de canviar l'escalfador de casa per avaria de l'anterior ara fa dos anys i mig. En la revisió de fa un parell de mesos realitzada per la companyia del gas, l'obliguen a tornar a canviar perquè aquest nou escalfador no compleix la normativa publicada fa tot just un any. El mateix passa amb tots els sectors, excepte en el sector ramader.

Això suposa una subvenció encoberta, que afavoreix al sector de la ramaderia intensiva, que evita internalitzar els costos, tal com denuncia la Ponència del sòl no urbanitzable del Departament de Territori i Sostenibilitat de gener del 2016, quan expressa "Dubtes sobre la sostenibilitat econòmica d'un model que no internalitza suficientment els costos ambientals ni paisatgístics reals que genera i amb unes explotacions que, malgrat això, s'enfronten cíclicament amb problemes de viabilitat".

Aquest avantatge suposa una competència deslleial a l'abaratir artificialment el preu final dels productes, enfront altres productes substitutius com per exemple els de la ramaderia ecològica amb uns costos interns més elevats. També suposa el fre el desenvolupament d'una ramaderia

molt més sostenible com l'ecològica. A més són pràctiques contràries al dret europeu, i denunciades a les Institucions Europees.

b/. Incloure l'obligatorietat d'una inspecció tècnica anual de les instal·lacions de l'explotació ramadera feta per una empresa o professional homologats que avalui l'estat de aquestes, comprovant l'absència de fuites i que les característiques constructives s'adeqüin a les detallades en l'annex 2, comunicant a l'administració competent les possibles incidències detectades i les millores a realitzar.

La Memòria General del Projecte adverteix del risc de tenir instal·lacions envellides quan assenyala que "L'experiència ha demostrat que les basses, tot i complir plenament els requisits constructius exigits a la normativa, poden sofrir alteracions en el temps a causa de moviments (assentaments) del terreny o a la degradació dels materials impermeables: en cas de basses de terra impermeabilitzades amb làmina plàstica, poden aparèixer esquerdes per envelliment del material o per agressions mecàniques en operar amb la maquinària a prop seu. Per aquest motiu, es fa necessari establir un sistema per poder detectar qualsevol fuga que pugui acabar en la lixiviació de dejeccions cap a les aigües freàtiques.

En el mateix decret el promotor ja constata la importància de revisar el bon estat de les instal·lacions quan en l'article 11 preveu aquestes revisions en "les instal·lacions d'emmagatzematge en destinació, que gestionen dejeccions de diferents explotacions ramaderes, han de complir tots els requeriments constructius especificats a l'annex 2.2 i a més s'ha de comprovar la integritat estructural del dipòsit com a mínim un cop l'any".

La precarietat de les inspeccions i controls que preveu l'article 50, i el raquític nombre de controls de camp que el DAAM ha fet segon la MAIMP, fa que sigui del tot normal implementar l'obligatorietat d'una inspecció anual per una empresa o professional homologat.

c/. Establiment d'una moratòria per noves instal·lacions o ampliacions, fins que no es revisin totes les instal·lacions d'emmagatzematge. Aquesta moratòria és complementària, i no substitueix ni invalida cap de les moratòries que es puguin establir per altres motius.

Es evident que autoritzar noves explotacions o ampliar-les sense avaluar l'estat actual de totes les instal·lacions d'emmagatzematge, s'estaria vulnerant el principi de prevenció de les directives europees, i del mateix decret. Primer cal fer, el que durant anys i anys no s'ha fet, revisar i adequar les basses per evitar les filtracions.

Article 11

Incloure l'obligatorietat d'una inspecció tècnica anual de les instal·lacions d'emmagatzematge en destinació per una empresa o professional homologat que avalui l'estat d'aquestes, comprovant l'absència de fuites i que les característiques constructives s'adeqüin a les detallades en l'annex 2. També, com s'indica en el mateix article, comprovi la integritat estructural del dipòsit, i comuniqui a l'administració competent les possibles incidències detectades i les millores a realitzar

Per justificar aquesta al·legació serveixen les mateixes argumentacions de l'article 10.

Article 28

Perquè l'article 28 sigui efectiu, i aplicant el principi de prevenció, ha d'incloure les següents consideracions, que també han d'estar recollides en el pla de controls a que es refereix l'article 50 i la disposició final cinquena.

a/. Obligatòria d'analitzar el sòl periòdicament, seguint la metodologia que es descriu en l'annex 8, a totes les terres que constitueixen la base agrícola declarada per aplicar les dejeccions ramaderes, per determinar si són aptes, sempre que no superin les concentracions màximes de Nitrogen, Fòsfor i Potassi que s'estableixen en l'esmentat annex 8.

b/. Els titulars de les explotacions ramaderes hauran de presentar dintre dels 3 mesos següents a la publicació del decret l'anàlisi de sòl de totes les terres que són base agrícola per aplicar les dejeccions si es troben en ZV, i dintre dels 6 mesos següents si es troben en ZNV.

c/. Les anàlisis han d'estar validades per tècnics i laboratoris homologats que donin fe de l'autenticitat de les mostres i resultats. Les parcel·les i recintes que tinguin un nivell de concentració de nutrients superiors als establerts en l'annex 8, s'han de donar de baixa de l'aplicació GDN, i el titular de l'explotació comunicarà la nova base agrícola o la reducció de caps de bestiar que corresponguin.

d/. L'obligatorietat de presentar cada any les anàlisis de totes les terres que serveixen de base agrícola per aplicar dejeccions .

e/. La informació de l'estat de les terres, i les seves concentracions de nutrients han de ser públiques, consultables telemàticament per qualsevol ciutadà, sense costos ni restriccions d'acord amb per la LLEI 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, del Parlament de Catalunya, i de DIRECTIVA 2003/4/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener de 2003, relativa a l'accés del públic a la informació mediambiental i per la qual es deroga la Directiva 90/313 / CEE del Consell. També la llei 26/2007, de 23 d'octubre, de Responsabilitat Mediambiental, deixa molt clar en l'article 43, referent a l'accés a la informació, que el públic podrà sol·licitar a l'Administració pública la informació de què disposi sobre els danys mediambientals i sobre les mesures de prevenció, d'evitació o de reparació d'aquests danys.

f/. Establir una moratòria per autoritzar noves explotacions o ampliar-les, fins que estiguin actualitzats tots els plans de dejeccions amb les corresponents anàlisis de sòls de totes les terres declarades per aplicar dejeccions ramaderes, que certifiquin que són aptes i no contaminades per excés de nutrients. Aquesta moratòria és complementària, i no substitueix ni invalida cap de les moratòries que es puguin establir per altres motius.

Segons la Memòria General del Projecte (MGP), "les dejeccions ramaderes procedents de la ramaderia intensiva es caracteritzen per tenir uns valors de fòsfor en excés sobre els de nitrogen, si es comparen amb les necessitats que en tenen les plantes cultivades. D'altra banda, la dosificació dels fertilitzants s'acostuma a fer basant-se en el nitrogen. A més a més, en casos de volatilització significativa de nitrogen en forma d'amoníac, aquest desequilibri cap al fòsfor encara s'accentua. En el cas dels tractaments de dejeccions que condueixen a l'eliminació del nitrogen, aquests desequilibris entre el nitrogen i el fòsfor abans esmentats, i amb un altre nutrient, com el potassi, poden ser encara més grans. De fet, els mostrejos de sòls duts a terme els darrers anys evidencien uns nivells de fòsfor en molts casos clarament per sobre de les necessitats dels cultius.

La mateixa MGP considera prou importants els motius anteriors quan afirma que "tots aquests aspectes motiven la introducció de nova reglamentació en el sentit que, en cas d'ampliacions de bestiar en zona vulnerable, es limiti l'aplicació addicional en aquesta zona dels nutrients continguts en les dejeccions."

Si els efectes contaminats que provoquen les dejeccions ramaderes en el sòl és la que la MGP constata, és evident que no solament s'ha de limitar l'aplicació addicional en cas d'ampliació del bestiar i en ZV, sinó a tots els sòls que superin els nivells de concentració de nutrients per sobre dels establerts en l'annex 8., estiguin o no en ZV, i provinguin de dejeccions per ampliacions de bestiar o provinguin de la cabana ja instal·lada. Els efectes contaminats es produeixen a tots els terrenys.

La situació s'agreuja perquè una gran part de sòls ja estan contaminats i no poden servir de base agrícola per les dejeccions.

En el primer Pla per la millora de la fertilització agrària a Osona que pertany a la Xarxa de Plans per la millora de la fertilització agrària a Catalunya, promogut entre altres, pel mateix DAAM i la Universitat de Vic, va concloure que "un 85% de les parcel·les mostrejades tenen un contingut de NITROGEN a pre-sembrat molt alt (>105 kg N/ha) i s'observen nivells molts més alts de FÒSFOR de les necessitats del cultiu en la majoria de les parcel·les mostrejades (98%)".

En l'ISA, en l'apartat 3.2.1, esmenta a tall d'exemple, l'estudi en un seguiment fet als sòls del regadiu de l'àrea del canal l'Algerri-Balaguer a Lleida fet pel Servei de Sòls i Gestió Mediambiental

de la Producció Agrària l'any 2014, dins del projecte LIFE 12 ENV/ES/000647 (LIFE+ FUTUR AGRARI) dona com a resultat que pel que fa al contingut de fòsfor per a 195 casos seguits, un 35% estan contaminats, afirmant "que un 24% de les mostres estaven per sobre del nivell de resposta de la planta a aquest nutrient i un 11% de les mostres estarien en nivells tòxics i contaminants pel medi ambient".

En la Memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades (MAIMP) estima que "tindrem en compte els controls de nutrients efectuats durant els darrers 6 anys (2011-2016), en què un 34% dels recintes mostrejats ha resultat amb nivells de fòsfor superiors a 80 mg/kg sòl sec".

La MAIMP, assegura que ja "duen a terme mostrejos anuals per verificar els continguts dels nutrients del sòl, que en l'exercici 2016 van afectar un total de 120 explotacions". Si ho comparem amb el nombre total d'explotacions, que la mateixa MAIMP, dona com a "dada més fiable i real, el nombre de declaracions DUN que s'han dut a terme en aquest exercici 2017, que és d'unes 54.000", es constata la manca de voluntat i incapacitat del DAAM, per fer un control eficient per prevenir la contaminació provinent de les dejeccions ramaderes.

Aquesta manca de control ja va ser advertida pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible(CADS) en el seu informe 3/2008 sobre el decret actual 136/2009, en el que assenyala "la dificultat d'exercir el control de la implementació del decret. De fet, la major part de les mesures contingudes al projecte de decret són de molt difícil control, ja que es tracta de l'actuació a nivell d'explotació o de parcel·la".

Aquesta manca de control també el confirma l'informe tècnic de l'ACA del març del 2016 quan conclou, "que les mesures emprades fins al moment no han tingut l'èxit desitjat, per la qual cosa urgeix un canvi en la implantació de mesures, i sobretot en el seu control, que permeti revertir aquesta situació progressivament".

Aquesta permissivitat i falta de control és escandalosa si es compara amb altres activitats econòmiques. Per citar algun exemple entre molts, els transportistes de passatgers o de mercaderies, han de passar obligatòriament una inspecció tècnica dels seus vehicles, en una empresa homologada que certifica que estan en condicions i són aptes, o el manteniment d'ascensors, aire condicionat, alarmes, extintors, calderes, etc. Qualsevol producte industrial ha de tenir l'homologació pertinent: un cinturó de seguretat d'un cotxe, una joguina, una torradora, un interruptor elèctric. També el material sanitari, farmacèutic. Alguns operadors estan obligats a fer auditories de seguretat, econòmiques, etc. Els costos els assumeixen els titulars de les activitats econòmiques.

És insòlit que l'aplicació d'un subproducte animal no apte pel consum humà, com els purins, que pot esdevenir molt contaminat com ho demostra que 23 de les 39 masses d'aigua subterrànies de Catalunya estan contaminades, o que en el 34% de sòls i ha concentracions de nutrients superiors als admissibles, no tingui uns protocols que evitin danys al medi ambient. La Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat mediambiental és taxativa. Per exemple l'article 9 en el punt 1, afirma que els operadors de les activitats econòmiques o professionals incloses en aquesta Llei estan obligats a adoptar i a executar les mesures de prevenció, d'evitació i de reparació de danys mediambientals i a sufragar els costos, sigui quina sigui la quantia, quan resultin responsables d'aquests. O en l'article 17 de les obligacions de l'operador en matèria de prevenció i d'evitació de nous danys, en el punt 1, diu que davant d'una amenaça imminent de danys mediambientals originada per qualsevol activitat econòmica o professional, l'operador d'aquesta activitat té el deure d'adoptar sense demora i sense necessitat d'advertència, de requeriment o d'acte administratiu previ les mesures preventives apropiades.

Resulta alarmant que donat el nivell actual de contaminació dels aqüífers i dels sòls, el DAAM no aprofiti aquest decret per proposar una mesura de control tan senzilla i eficaç com el control periòdic que determini que l'estat de les terres que han de servir per aplicar purins és apta. I més tenint en compte l'informe CADS 3/2008 quan diu que "l'anàlisi dels nivells de nutrient al sòl s'hauria de relacionar amb les mesures de control del nivell de nitrats de l'aigua".

Cal també tenir en compte, per justificar la necessitat d'un control eficaç, la importància que té la preservació del sòl tal com s'afirma en el l'ISA en el punt 4.2, quan diu que "El sòl agrari és un recurs limitat que sustenta la producció d'aliments i una part important del patrimoni. La superfície

total fertilitzable a Catalunya ha sofert canvis i s'ha reduït des de la dècada del 1950. És de la importància més gran, la correcta gestió i preservació d'aquest recurs finit, mitjançant pràctiques sostenibles, per assegurar el manteniment de la productivitat dels sòls i la millora del medi del qual formen part".

Per tant, perquè l'article 28 sigui efectiu, i aplicant el principi de prevenció, l'esmentat article ha d'incloure les consideracions que s'han descrit al principi amb els apartats identificats amb les lletres a, b, c, d, e, i f.

És evident que amb l'autorització de noves explotacions o ampliacions de les ja existents, sense avaluar l'estat actual dels sòls i de totes les instal·lacions d'emmagatzematge, s'estaria vulnerant el principi de prevenció de les directives europees, i del mateix decret.

Lloc i data: Vic, 16 de Novembre 2017

Ginesta Mary i Rodríguez

Presidenta del Grup de Defensa del Ter

A l'Atenció de la
Direcció General d'Agricultura i Ramaderia
Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca
i Alimentació.
Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614
08007 Barcelona